

In de winter.

Waarneming	Uitleg en verklaring
De bijentros zit rustig vast in elkaar.	Het volk is in orde en overwintert zonder probleem.
Het volk is niet rustig en bruist voortdurend.	Gebrek aan luchtverversing. Vliegkat controleren.
Sporen van uitwerpselen zichtbaar op de ruit en onrustig bewegen van bijen.	Begin van roer. Het volk verhangen, zelfs bij koud weer en de koningin zoeken. Vindt men haar niet dan is dit volk als verloren te beschouwen en af te zwavelen.
Als de roerziekte pas in maart optreedt,	kan men het volk nog redden door voeren met lauwe suikerstroop en wat honing vanaf de eerste vliegdagen.
Aanslag van waterdamp op de ruit.	Ondeugdelijke isolatie, die onmiddellijk verbeterd moet worden.

In het voorjaar en de zomer.

Na de grote reinigingsvlucht wordt de lijst omgekeerd. Vervolgens wordt het bouwraam ingehangen, nadat dit aan de bovenkant voorzien is van een strookje wasraat (1/2 cm). Tenslotte wordt de buitenkant met de ruit afgesloten. Voor de rest van het seizoen blijft deze opstelling regel en is het werk beperkt tot het uitsnijden of vervangen van het bouwraam 1 x per week, zelfs als het niet volgebouwd is. Na enige oefening kost dat 2 minuten en stoort het volk niet.

Waarneming	Uitleg en verklaring
Een volk werkt niet aan het bouwraam.	Dit volk is niet in orde. Controleren op aanwezigheid van de koningin en op de volkssterkte. Eventueel het volk versterken met de jonge bijen, die men kan "recruteren" op de bouwramen van zeer sterke volken.
Het volk bouwt het bouwraam in een week vol.	Volken die in minder dan een week hun bouwraam volbouwen hebben meer ruimte nodig. Een of twee ramen met wasvel bijhangen.
Het werk in het bouwraam is bij alle volken stilgelegd.	Het regent... of er is nergens dracht in de omgeving.
Eén volk legt het werk in het bouwraam stil.	Het is zwermvlugtig geworden.

Een volk heeft alleen maar een hartvormig bouwseltje aan de bovenrand van het bouwraam. Onder dat hart zijn koninginncellen in aanbouw.

Onloochenbaar teken voor zwermen; ofwel het volk is moerloos.

De celranden van het bouwraam zijn aanmerkelijk dikker dan gewoonlijk.

Te weinig ramen te bouwen in de kast. Een of twee ramen met wasvel bijhangen.

Het volk bouwt uitsluitend werkstercellen.

Geen zwermen meer te vrezen of een stille moerwisseling heeft plaatsgevonden.

De bijen bouwen ongeordend in het raam zonder zich van de wasrand als aanmaak iets aan te trekken.

Ergens is door de imker een fout gemaakt. De ruit is niet goed geplaatst en laat tocht door; of het glas is te dun en zorgt niet voor de handhaving van de kastwarmte.

Men bemerkt waslijnen op het glas van het bouwraam (celenschets).

Het volk heeft "grote klasse".

Een volk bouwt aanvankelijk cellen van gewone afmeting maar gaat vlug over tot grotere afmeting.

Wederom een volk met "klasse"; zwermplustigheid is niet meer te verwachten.

Het bouwraam is in één dag voltooid en de raat is volledig met broedaanzet bezet.

Grote dracht.
Plaatsgebrek in het normale broednest leidt tot uitzonderlijke plaatsen waar de koningin nog kan leggen. Onmiddellijk ramen bijhangen om zwermen te voorkomen.

Bijen lopen ongeordend en wild door elkaar op het bouwraam.

Eerste tekenen van pas opgetreden moereloosheid; uit waarneming bij het vlieggat blijkt dat de bijen opgewonden zijn en naar iets lijken te zoeken. Bevestiging van moereloosheid.

Aanwezigheid van darren op het bouwraam.

Begin van het verdrijven van de darren die voor het volk geen nut meer hebben.
Darrenslacht op komst.

Zonder dat een aanvang van raat in het bouwraam aanwezig is, bouwen de bijen werkstercellen uit.

In dit geval (het kan voorkomen dat men vergeten is een wasrandje in het bouwraam te zetten) rustig laten doorbouwen en wachten tot volledige afbouw en verzegeling van de met honing gevulde cellen.
Het kan ook wijzen op de aanwezigheid van een maagdenzwerm.